

Tina Verovnik: *Jezikovni obronki*. Ljubljana: GV Založba, 2005. 146 str.

Jezikovni koticiki kot stalne rubrike oz. oddaje v periodičnih glasilih, na radiu in televiziji, ki obravnavajo jezikovne pojave na kratek, predvsem pa širokemu krogu jezikovnih uporabnikov razumljiv način, so se v slovenskem prostoru pojavili pred približno sto leti. Natančneje – kot ugotavlja M. Kalin Golob (*Jezikovni koticiki in jezikovna kultura*, 2005) – o zasnovi jezikovnega koticika lahko govorimo pri S. Škrabcu konec 19. st., sem sodijo nato razmišljanja J. Tominška v *Ljubljanskem zvonu* (*O napakah in pravilih slovenskega pisanja*, 1909), ki so zaradi večjega obsega dejansko jezikovne rubrike, nato pa pridemo s prispevki, objavljenimi pod naslovom *Jezikovno rešeto* (1929–1932) v reviji *Slovenski tisk*, do prvih pravih jezikovnih koticikov, ki jih je urejal R. Kolarič. Vrsti številnih, tudi uglednih slovenskih jezikoslovcev, ki so pisali jezikovne koticike, se je pred tremi leti pridružila T. Verovnik, ki je pri tedenski strokovni reviji *Pravna praksa* kot avtorica koticikov nasledila M. Kalin Golob. Obe avtorici dokazujeta, da je v slovenskem prostoru mogoče konstruktivno sodelovanje med pravniki in slovenisti, saj je pred nekaj leti uvedena stalna rubrika Jezikovni koticik v tej reviji zelo dobro brana, na njeni osnovi pa so do danes nastale tri knjige: poleg *Jezikovnih rež* in *Jezikovnih rež 2* (M. Kalin Golob, 2001 in 2003) še lani izšli *Jezikovni obronki*, ki so vzpodbudili tole razmišljanje.

Pisanje kratkih, nazornih in poljudnih prispevkov o jezikovnih rečeh ni najlažje

opravilo. Da to delo dobro opravi, mora biti pisec jezikoslovno podkovan, poznati mora zgodovino in sodobno stanje jezika, tankočutno mora opazovati jezik in ga raziskovati, hkrati pa znati sestopiti s piedestala visoke znanosti v nejezikoslovcu prijazno razlaganje in poučevanje. Ob dejstvu, da nas Slovence jezik vse »živo zadeva«, so ob pomanjkanju sodobne (!) slovenske slovnice, slovarja in pravopisa razmišljanja dobrih avtorjev jezikovnih koticikov še kako dobrodošla. In T. Verovnik je taka avtorica. V skupno šestdesetih stran in pol dolgih zapisih sledimo njenemu jezikoslovno utemeljenemu, vendar ustrezno poljudnemu usmerjanju v pravilno ali ustrežnejšo rabo ločil, razlagi nekaterih slovničnih pravil, besed in besednih zvez, poučimo se o lektoriranju kot slovenskem fenomenu, o jezikovnem vplivu oglasov in kulturi govornega izražanja v medijih ter še o marsičem. Naj naštejemo le nekaj naslovov: *Besedilne vejice: vrinjeni stavek*, *Še o SIT in sit*, *Dva ali dve; dveletna ali dvoletna pogodba?*, *Povratni svojilni zaimek svoj*, *Zapisnik ter gospe in gospodje*, *Bil je govor o tem, da niso hoteli imeti oprava* k ..., *O izrazu naklanjanje v pravni terminologiji*, *Obris iz prihodnosti: zaradi in zahvaljujoč*, *Evro in euro – res le dve plati istega kovanca?*. Avtorica svoje jezikoslovno znanje dopolnjuje z iskanjem podatkov po različnih priročnikih, uporablja pa še en dragocen pripomoček – *Korpus slovenskega jezika FIDA* – in s tem potrjuje nujnost po tovrstnih referenčnih

korpusih, pa tudi njihovo uporabnost celo pri vsakodnevnem pisanju.

Večletno lektorsko delo in stik s študenti na Fakulteti za družbene vede sta T. Verovnik nedvomno izostrila občutek za aktualne in pogostejše zadrege iz jezikovne prakse, pa tudi za to, kaj jih povzroča. Avtorica pronicljivo opazuje razvojne težnje jezika in dobro povezuje podobne jezikovne probleme, dragoceno pa je predvsem to, da bralcu ne pomaga iz pisne zadrege zgolj pri konkretnih primerih, ampak ga uči o zakonitostih delovanja jezika ter s pravili in načeli navaja na to, da bo znal jezikovne pojave presojati nasploh – to pa je bistvena lastnost dobrih jezikovnih koticikov.

Če na koncu ponovim besede T. Korošca v *Jezikovnih režah 2* (M. Kalin Golob 2003:

7): naloga jezikoslovja kot stroke je, da ob znanstvenem raziskovanju jezikovnih zakonitosti, ob usposabljanju jezika za opravljanje najzahtevnejših izraznih nalog in ob pojasnjevanju jezikovnih pojavov nudi tudi sprotno, tako rekoč vsakdanjo pomoč uporabnikom jezika pri zadregah, ki jih povzroča nikoli do konca predvidljiva jezikovna praksa. In *Jezikovni obronki* počno točno to – so pripomoček, ki daje številne strokovno utemeljene odgovore na lažja in težja vprašanja slovenskega knjižnega jezika, in to na pregleden, razumljiv in prijazen način.

Nataša Logar

Fakulteta za družbene vede
natas.logar@fdv.uni-lj.si

Valentin Kalan: *Grška filozofija – Platon. Pet študij o njegovih dialogih.* / Platon: *Evtifron*. Ljubljana: ZIFF (Razprave Filozofske fakultete), 2003. 206 str.

Valentin Kalan, predavatelj na oddelku za filozofijo in predstojnik katedre za zgodovino filozofije in fenomenologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, je vsestransko izobražen in aktiven akademik; poleg filozofije je v Ljubljani doštudiral tudi primerjalno književnost in klasično filologijo (grščino), svoje znanje pa je izpopolnjeval še na beograjski, dunajski in Münchenski univerzi. Kot član domačih in tujih filozofskih in filoloških društev (kakršni sta Martin-Heidegger-Gesell-

schaft in Društvo za antično filozofijo) ter uredništev strokovnih revij *Anthropos*, *Phainomena* in *Keria* je objavil precej razprav o grški in sodobni filozofiji, proslavil pa se je tudi s prevajanjem Heideggra in Aristotela.

Pričujoča monografija nam prinaša tako razprave o nekaterih Platonovih dialogih kot tudi analitična prevoda dialoga *Evtifron* in odlomka iz znamenitega Sedmega pisma. Študije navdušujejo s svojim poglobljenim